

REŠTRUKTURALIZÁCIA A KONSOLIDÁCIA Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia a.s.

**doc. Ing. Jozef Gašparík, PhD.
Ing. Lumír Pečený
Ing. Peter Blaho, PhD.**

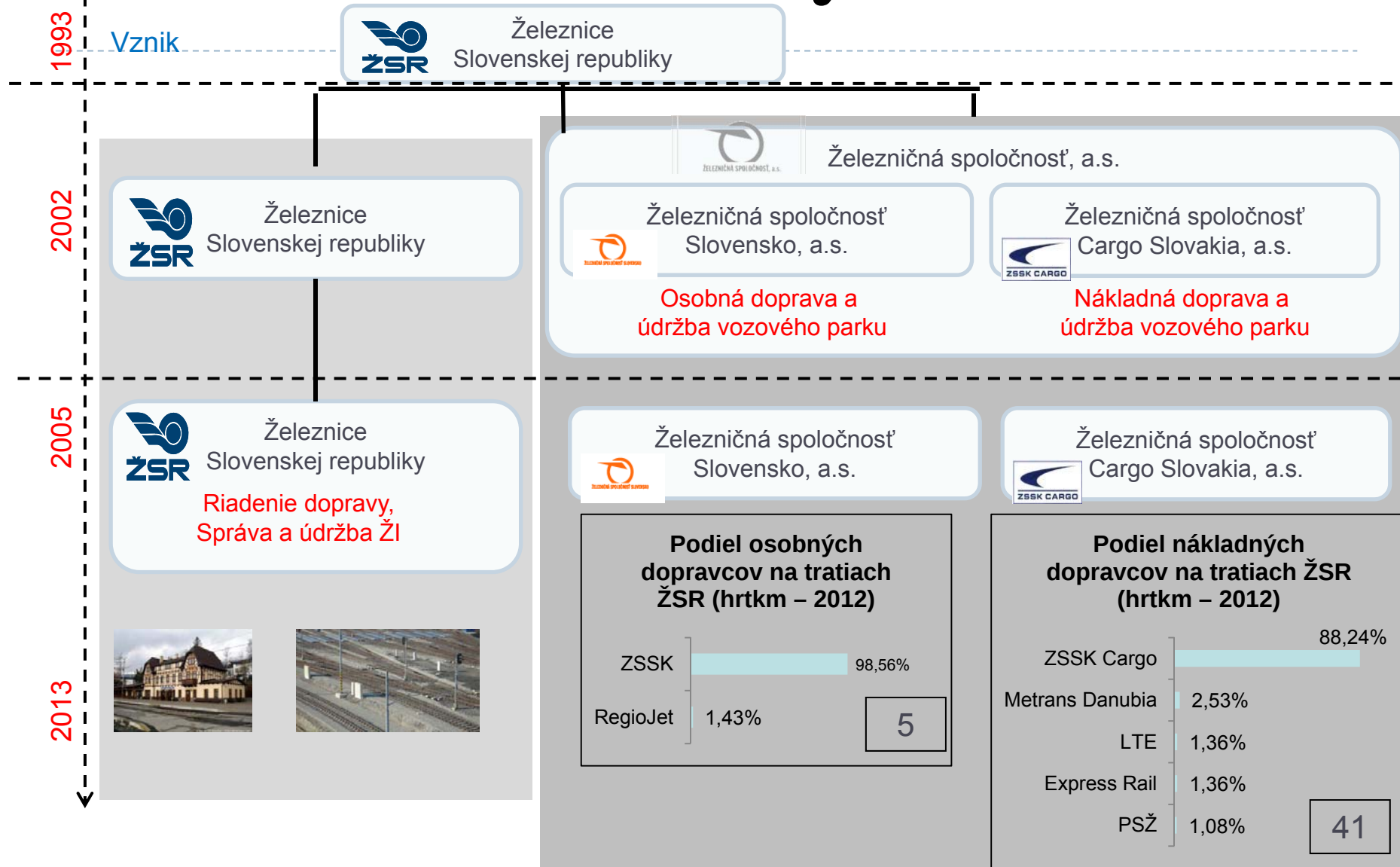
**Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov
Žilinská univerzita v Žiline**

Cieľ príspevku

- ▶ analyzovať navrhované vládne opatrenia vnútornej reštrukturalizácie ZSSK CARGO v kontexte vývoja názorov na ozdravenie národného nákladného dopravcu a v podmienkach fungovania na liberalizovanom železničnom trhu
- ▶ retrospektíva vývoja železničného trhu v SR

Transformácia unitárnych železníc

Subjekty na železničnom trhu v SR

Vláda	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja		
Regulačné orgány	Úrad pre reguláciu železničnej dopravy	Protimonopolný úrad	Ministerstvo financií (ekonomická regulácia)
Vlastník dráhy	Železnice Slovenskej republiky		
Prevádzkovateľ dráhy	Železnice Slovenskej republiky		
Prevádzkovateľ dopravy na dráhe (dopravca)	Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	LTE Logistik a Transport Slovakia s.r.o.
	LOKO RAIL, a.s.	Prvá Slovenská železničná, akciová spoločnosť	Metrans Rail s.r.o.
	Express Rail s.r.o.	RegioJet a.s.	a iní...

Pokusy o reštrukturalizáciu dopravcu

- ▶ 2006 rozbehnutá privatizácia ZSSK CARGO, zastavená novou vládou vzídenou z volieb
- ▶ 2008 úvahy o spojení slovenskej Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia a.s. a českého nákladného dopravcu ČD Cargo a.s.
- ▶ 2008 po mimoriadnej splátke podielu zo založenia spoločnosti vo výške 366 mil. Sk (12,15 mil. €) a následnom vyplatení úroku z jej omeškania vo výške 266 miliónov korún (8,83 mil. €) spoločnosť krátkodobo dosiahla zisk 83 miliónov Sk (2,76 mil. €) - jediný raz od svojho vzniku

Pokusy o reštrukturalizáciu dopravcu

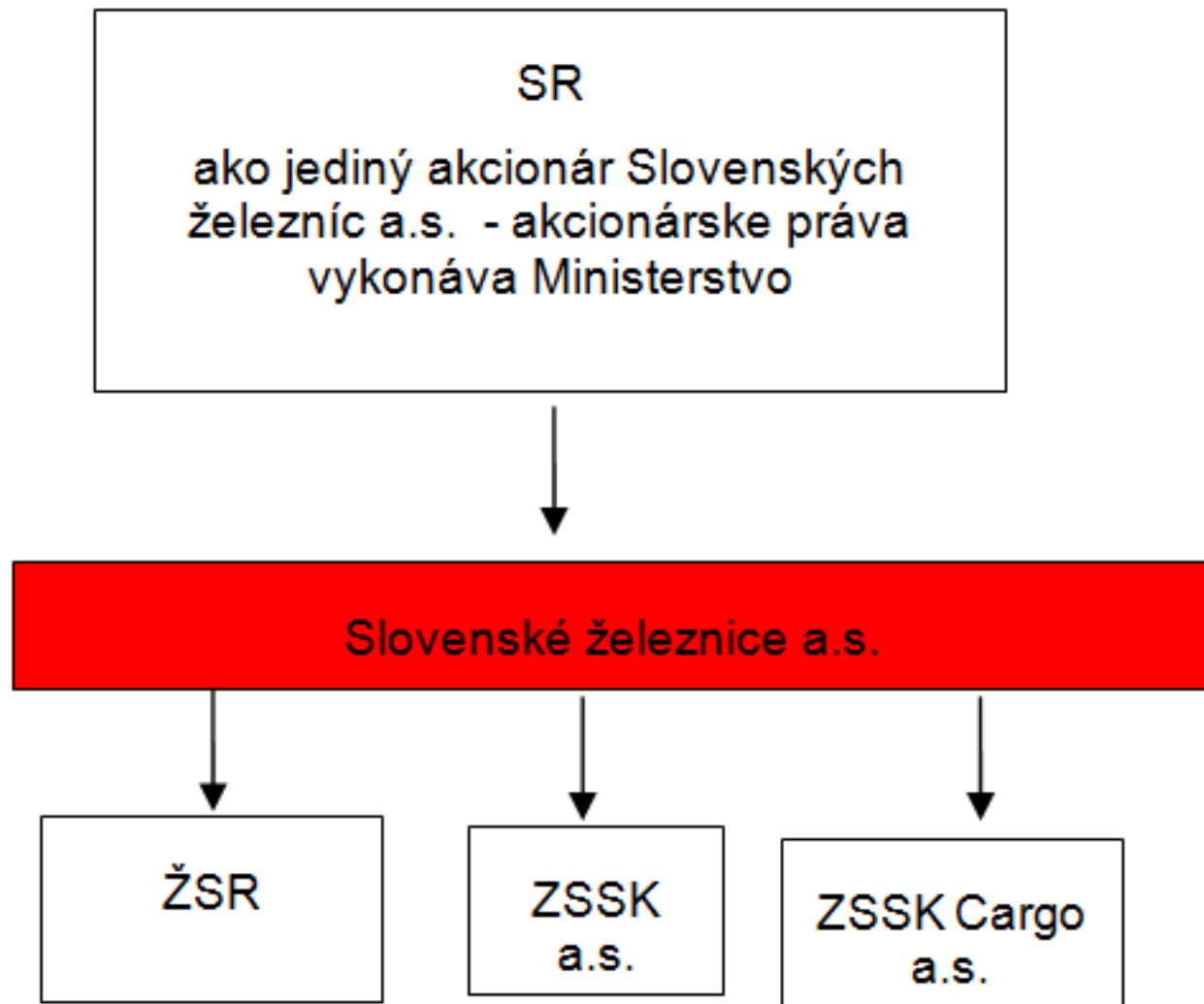
- ▶ 2009 vláda poskytla ZSSK CARGO mimoriadny úver vo výške 166 miliónov eur s cieľom zachovať zamestnanosť
- ▶ rozhodnutie kritizované za nekonceptnosť a vyšetrované Európskou komisiou pre podozrenie z nezákonnej verejnej podpory
- ▶ 2009 pripravovaný model holdingového usporiadania relevantných železničných subjektov, ktoré ovláda štát

Pokusy o reštrukturalizáciu dopravcu

- ▶ Plán vytvorenia holdingu, vytvorenie materskej spoločnosti „Slovenské železnice a.s.“ (ZSSK, ZSSK CARGO, ŽSR a.s.)
- ▶ manažér infraštruktúry a dopravný podnik sú v holdingovej štruktúre samostatnými právnickými osobami, ktoré z hľadiska strategického riadenia podliehajú rozhodnutiam holdingu (napríklad Rakúsko, Nemecko, Poľsko).
- ▶ model bol navrhovaný z dôvodu možnosti ponechať majetok, riadenie, hospodárenie a kontrolu strategických podnikov plne v rukách štátu,
- ▶ predpoklad zefektívnia vzťahov medzi jednotlivými subjektmi na trhu
- ▶ presadzovanie jednotnej stratégie v zásadných otázkach celého sektora,
- ▶ vytvorenie centrálneho tlaku na dlhodobovo vyrovnané hospodárenie.

Pokusy o reštrukturalizáciu dopravcu

Navrhovaný
holding

Pokusy o reštrukturalizáciu dopravcu

Ministerstvo uvádzalo najmä tieto výhody holdingového usporiadania:

- ▶ strategické usmerňovanie a koordinácia investičných rozhodnutí ako aj nákladová optimalizácia spoločne nakupovaných komodít mimo kľúčové činnosti železničných spoločností,
- ▶ konsolidácia jednotlivých neprosperujúcich činností,
- ▶ vyčlenenie vedľajších podporných aktivít v oblasti majetkového hospodárenia železničných spoločností do samostatných dcérskych spoločností
- ▶ objektivizácia nákladov na jednotlivé činnosti vytvorením špecializovaných obslužných dcérskych spoločností, ktoré budú poskytovať vedľajšie podporné služby spoločnostiam združeným v holdingovej štruktúre, dôjde k úsporám z rozsahu a z efektívnejšieho fungovania užšie špecializovaných spoločností,
- ▶ objektivizácia nákladov na dopravnú cestu (ŽDC).

Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

► Štruktúra rušňového parku

	2012	2011	2010	2009	2008
Elektrické rušne	309	323	324	330	331
Motorové rušne	338	373	372	387	405
Motorové vozne	1	1	1	2	2
	648	697	697	719	738

Roky	do 15	do 30	nad 30	Spolu
Elektrické rušne	7	74	228	309
Motorové rušne	49	70	219	338
Motorové vozne	-	1	-	1
	56	145	447	648

Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

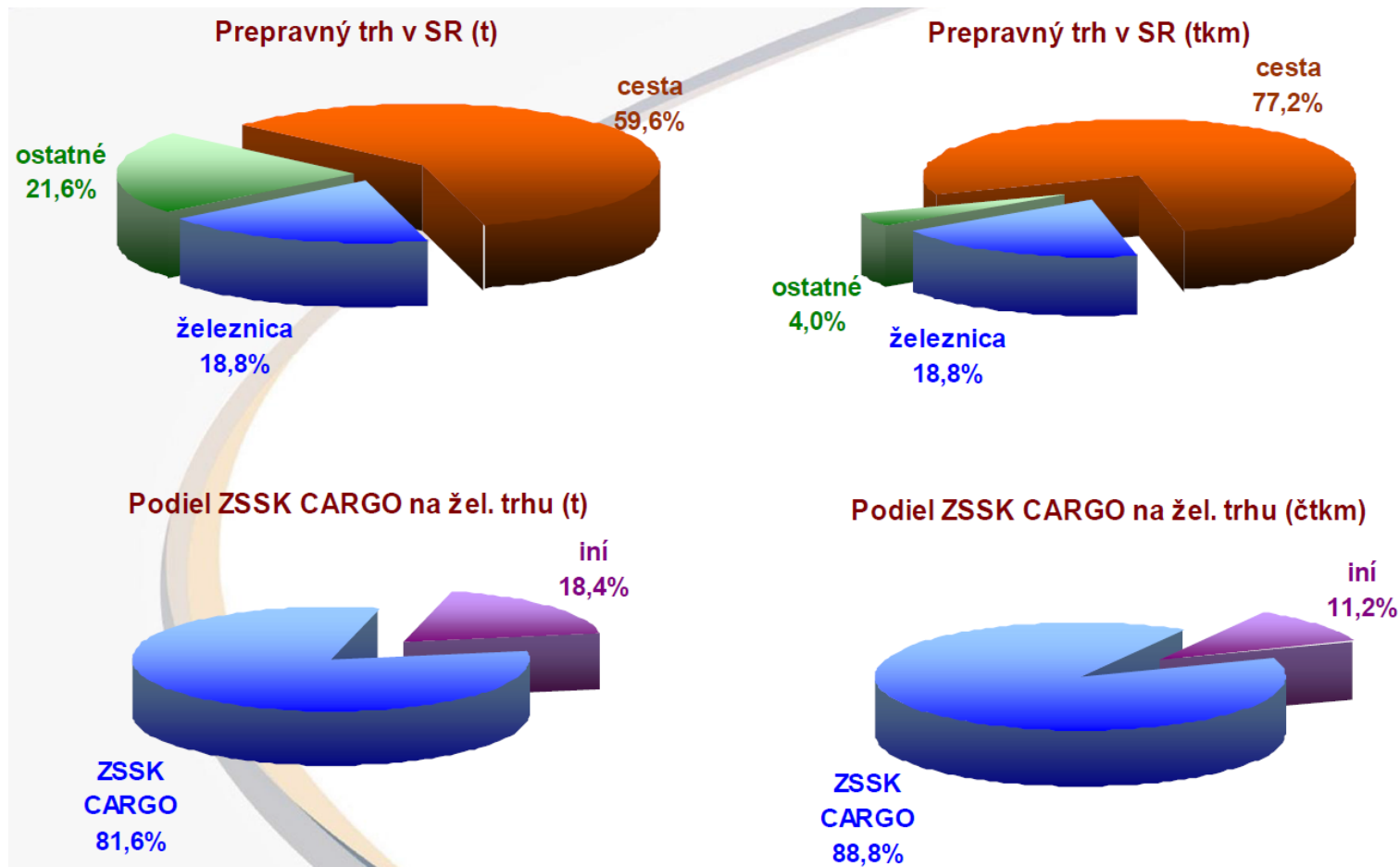
► Štruktúra vozňového parku

	2012	2011	2010	2009	2008
Kryté vozne	1 952	2 141	2 190	2 327	2 725
Otvorené vozne	6 808	6 860	7 125	7 215	7 121
Plošinové vozne	3 076	2 973	2 891	2 952	2 973
Ostatné nákladné vozne	1 473	1 474	1 482	1 522	1 691
	13 309	13 448	13 688	14 016	14 510

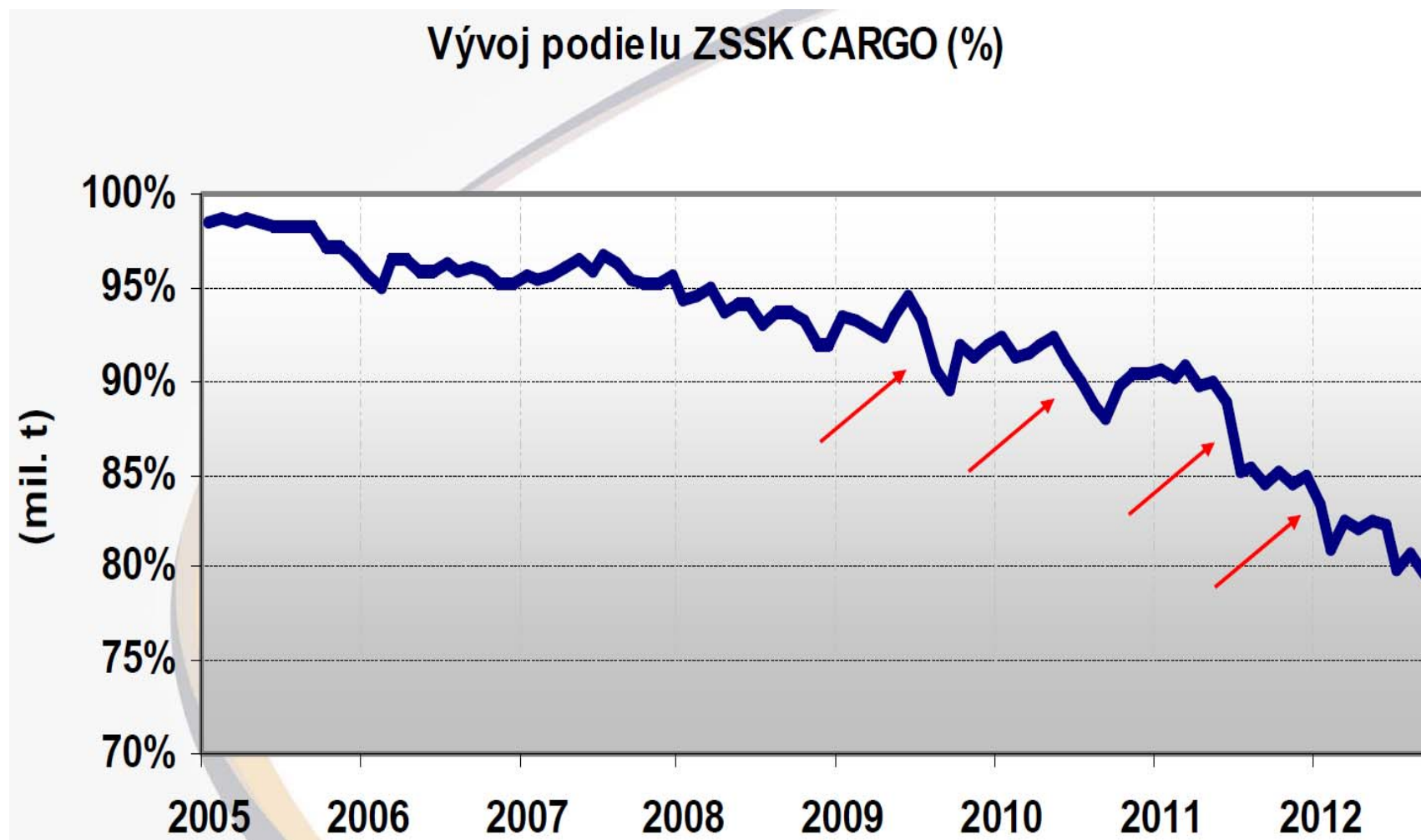
Roky	do 5	6-10	11 -15	16-20	21 -25	26-30	nad 30	Spolu
E - otvorený (vysokostenný) vozeň bežnej stavby	343	105	138	154	1 713	1 958	1 309	5 720
F - otvorený vozeň osobitnej stavby	-	-	-	-	-	34	1 054	1 088
G - krytý vozeň bežnej stavby	-	-	-	-	142	79	69	290
H - krytý vozeň osobitnej stavby	-	395	335	59	1	33	474	1 297
K - plošinový vozeň bežnej stavby	-	15	-	-	18	-	213	246
L - plošinový vozeň osobitnej stavby	200	7	-	-	35	-	3	245
R - plošinový podvozkový vozeň bežnej stavby	-	300	232	-	-	242	949	1 723
S - plošinový podvozkový vozeň osobitnej stavby	1	-	340	87	-	-	434	862
T - vozeň s otvárateľnou strechou	-	-	-	56	175	39	95	365
U - vozeň špeciálnej stavby	-	-	-	-	78	45	91	214
Z - cisternový vozeň	-	-	-	-	-	710	549	1 259
	544	822	1 045	356	2 162	3 140	5 240	13 309

Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

► Podiel na prepravnom a železničnom trhu

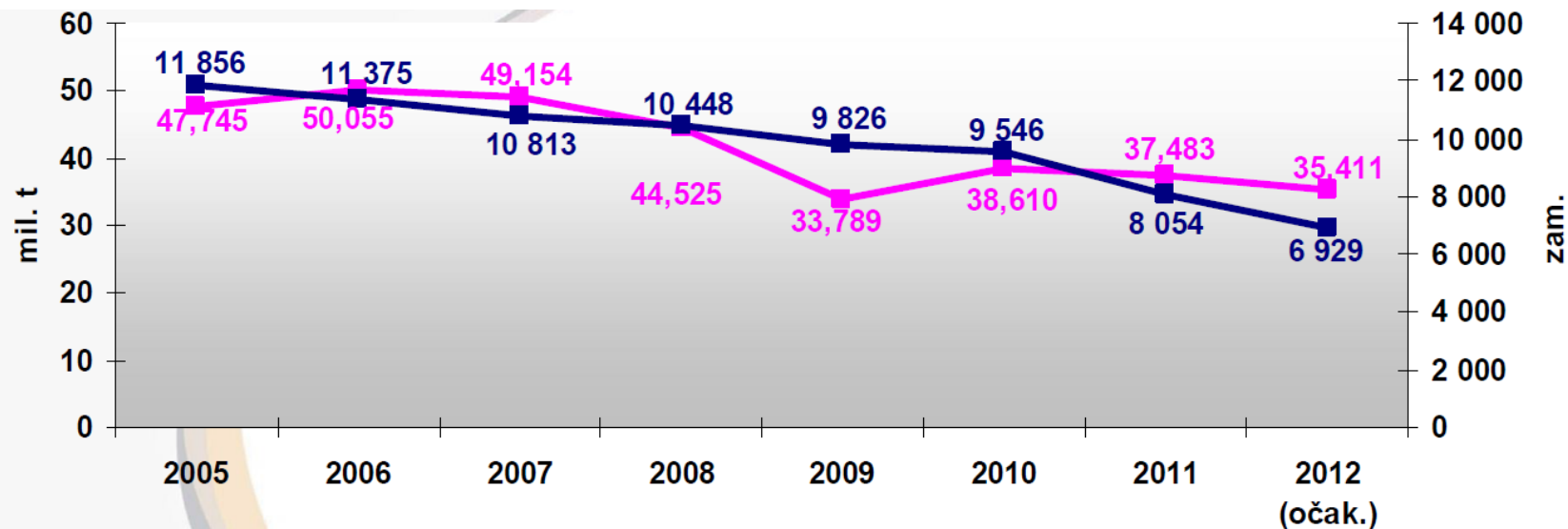

Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

- Objem prepravy a počet zamestnancov

—■— Objem prepravy (mil. t) —■— Zamestnanci

1.1.2005 12.245 zam.
1.9.2012 6.929 zam..

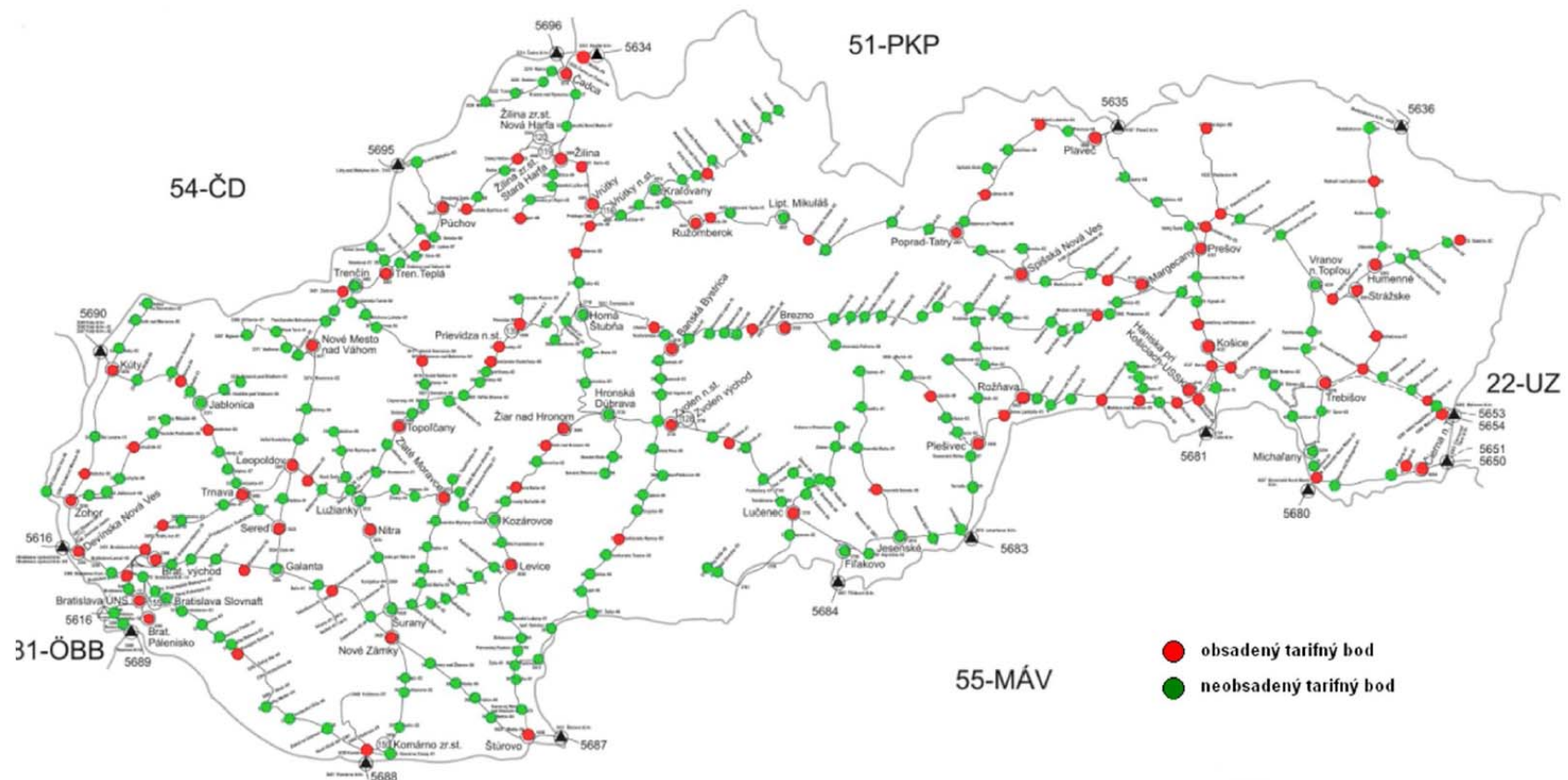
↓ - 43 %

produktivita 752.000 čtkm/zam.
produktivita 1.037.000 čtkm/zam.

↑ 38 %

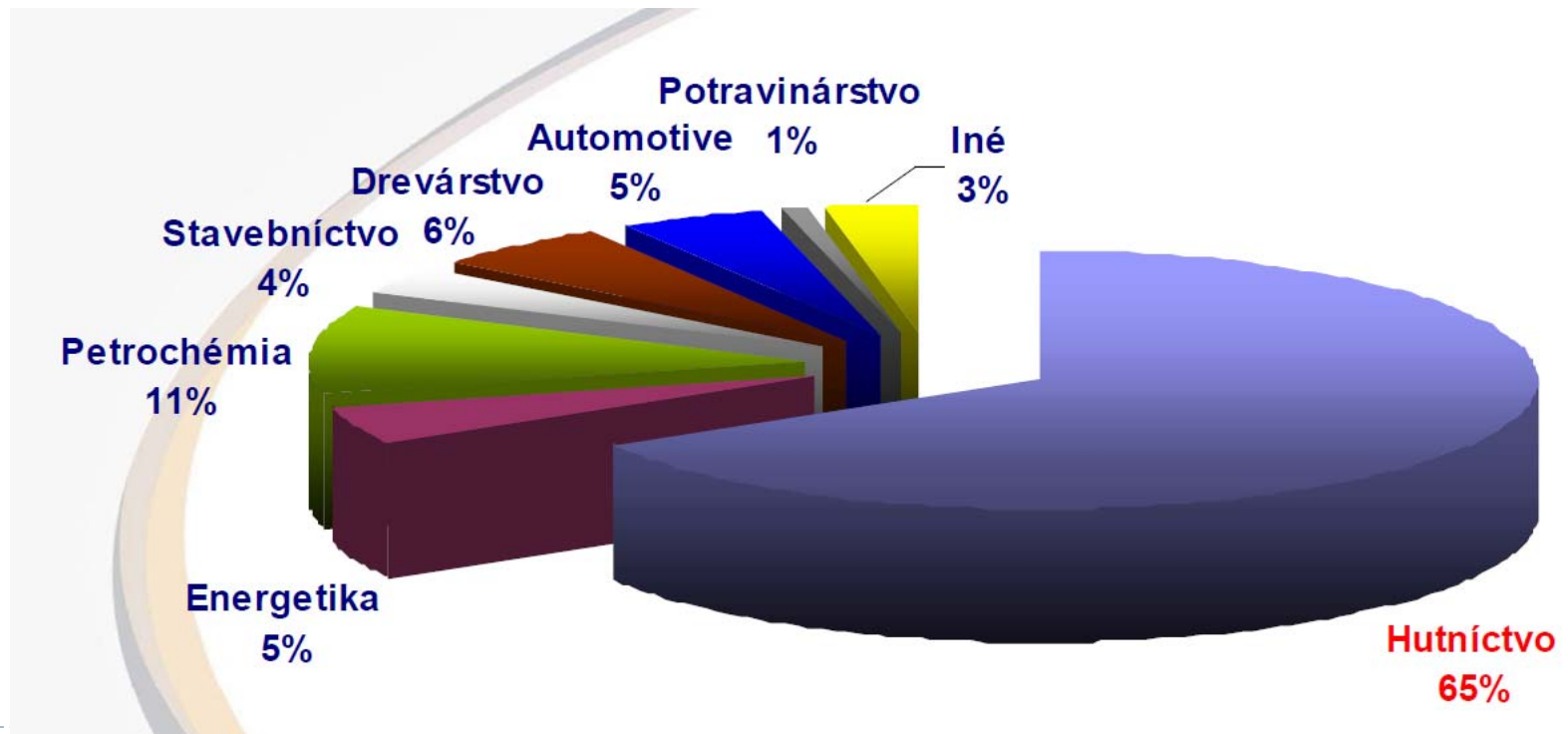
Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

► Tarifné body obsadené a neobsadené

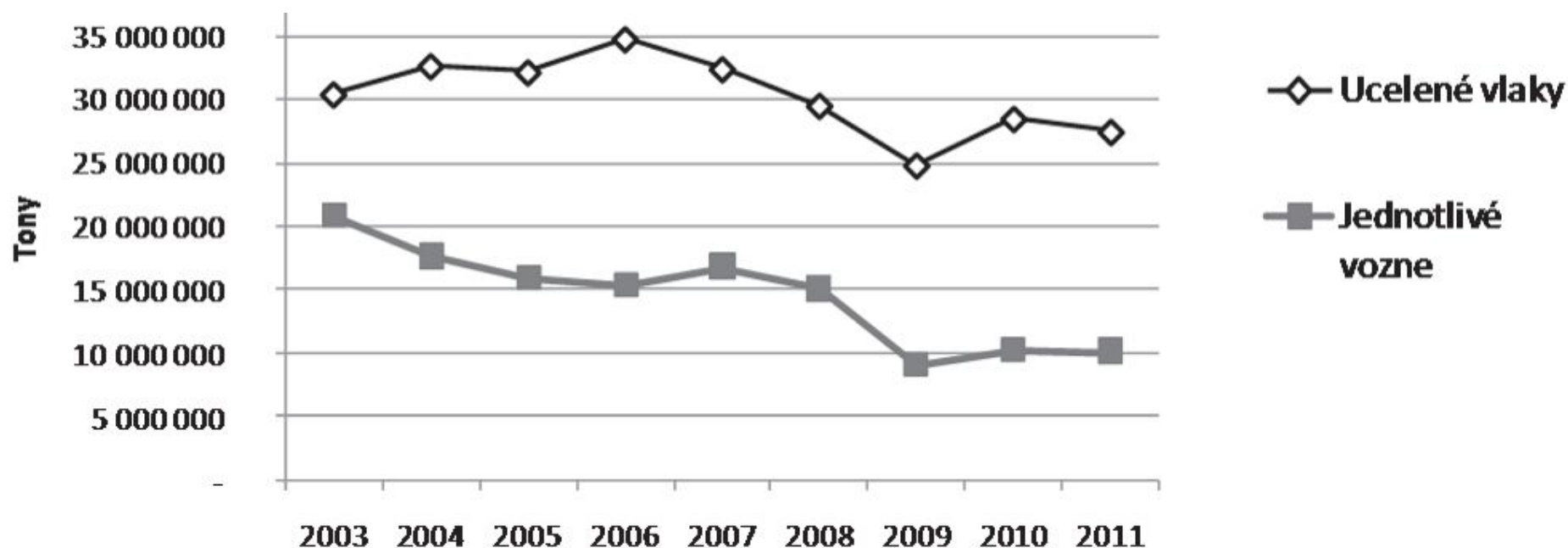
Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

- Komoditná štruktúra prepravy

Profil ZSSK CARGO na konci r. 2012

► Vývoj hlavných produktov

Plán konsolidácie ZSSK CARGO

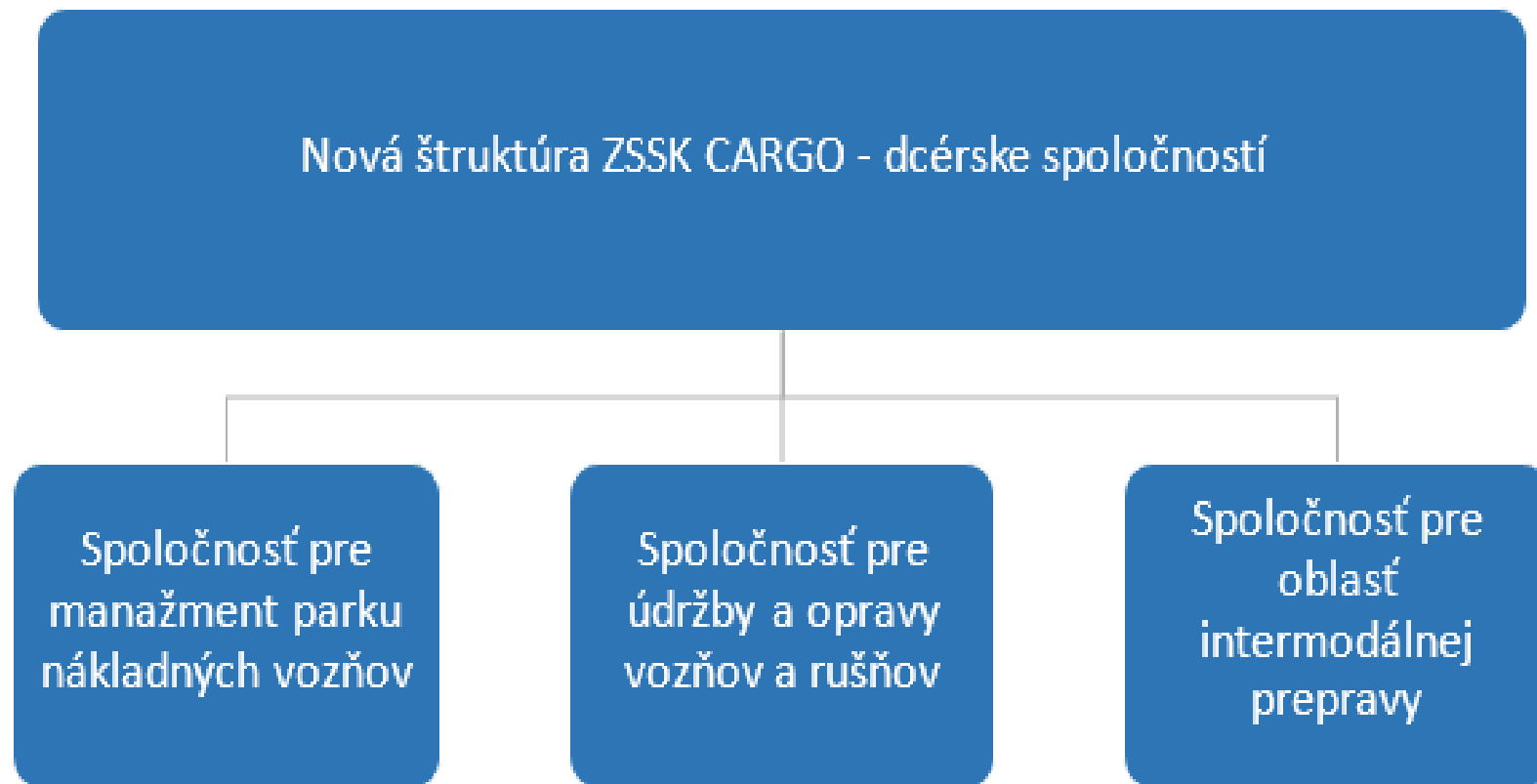
- ▶ 2013 realizácia konsolidácie a zmeny organizačného usporiadania ZSSK CARGO
- ▶ uznesenie vlády SR č. 390/2013, „Návrh opatrení na konsolidáciu železničnej nákladnej dopravy SR“
- ▶ v časti A - dosah oneskoreného zavedenia nového regulačného rámca pre železničných nákladných dopravcov za rok 2010 = kompenzácia pre ŽSR cca 74 mil. EUR.
- ▶ v časti B - podpora železničných nákladných dopravcov v rokoch 2014-2016 formou zníženia poplatkov za použitie ŽDC - cca 67,5 mil. EUR za celé obdobie.
- ▶ v časti C - konkrétne opatrenia pre konsolidáciu a ďalší rozvoj ZSSK CARGO

Plán konsolidácie ZSSK CARGO

Hlavné dôvody konsolidácie a zmeny organizačného usporiadania ZSSK CARGO v roku 2013:

- ▶ vysoký dlh ZSSK CARGO,
- ▶ strata trhovej pozície,
- ▶ prebytočné kapacity (rušne, vozne),
- ▶ znižovanie počtu zamestnancov,
- ▶ nezabezpečenie reprodukcie výrobných prostriedkov,
- ▶ železničný dopravca bez rozvoja.

Plán konsolidácie ZSSK CARGO

Spoločnosť pre manažment parku
nákladných vozňov

- ▶ cca 12 700 vozňov zo súčasných približne 13 300 vozňov (cca 5 tisíc vozňov sa označuje za nadbytočné)
- ▶ ZSSK CARGO následne odpredá majoritnú časť akcií partnerovi
- ▶ v dcérskej spoločnosti si zachová účasť na riadení
- ▶ od spoločnosti si následne prenajme len potrebný počet vozňov (cca 8 tis. vozňov)
- ▶ delimitácia 30 zamestnancov. Očakávaný zisk spoločnosti zisk na úrovni 3 mil. €.

Spoločnosť pre údržby a opravy vozňov a rušňov

- ▶ dcérska spoločnosť zameraná na činnosť v oblasti údržby a opráv železničných dráhových vozidiel (vozňov a rušňov)
- ▶ imaním budú nehnuteľnosti súvisiace s opravou a údržbou a súvisiace technológie
- ▶ delimitácia cca | 200 zamestnancov
- ▶ posúdi sa možnosť vstupu ZSSK (osobná doprava), prípadne iného partnera formou vkladu do základného imania
- ▶ predpoklad vyrovnaného hospodárenia

Spoločnosť pre oblasť intermodálnej prepravy

- ▶ dcérska spoločnosť operátor intermodálnej prepravy
- ▶ počíta sa so vstupom partnera s medzinárodným know-how
- ▶ delimitácia cca 600 vozňov pre intermodálnu prepravu
- ▶ delimitácia cca 30 zamestnancov.
- ▶ ZSSK CARGO si v spoločnosti zachová účasť na rozhodovaní.
- ▶ prognózovaný zisk spoločnosti na úrovni do 2 mil. € ročne.

Plán konsolidácie ZSSK CARGO

- ▶ horizont realizácie I. polrok 2014 podstatné kroky, zvyšok do konca roka 2014
- ▶ v druhej fáze prebehne vstup partnerov do dcérskych spoločností,
- ▶ získané finančné zdroje použije ZSSK CARGO na postupné oddĺženie a rozvoj spoločnosti v oblasti prevádzkových technológií a parku hnacích dráhových vozidiel.
- ▶ v ZSSK CARGO sa neočakáva znižovanie počtu zamestnancov

Résumé plánu konsolidácie

- ▶ schválené riešenie konsolidácie ZSSK CARGO reaguje na rapídny pokles prepravných výkonov
- ▶ vo svojej podstate ide o privatizáciu vybraných činností ZSSK CARGO
- ▶ ZSSK CARGO sa stane železničným podnikom, ktorý poskytuje len trakciu, má zostať národným dopravcom
- ▶ otázkou budú zmluvné vzťahy tak, aby to nemalo dosah na flexibilitu pri pristavovaní vozňov na nakládku
- ▶ otázka prispôsobenia manažmentu spoločnosti ZSSK CARGO novým podmienkam (aj čo do počtu funkčných pozícií)

Dovetok k súťaži na žel. trhu v SR

- ▶ Železničná spoločnosť Cargo Slovakia a.s. dostala od Protimonopolného úradu (PMÚ) SR pokutu vyše 10,25 mil. eur. - zneužila svoje dominantné postavenie na trhu tým, že obmedzila predaj a prenájom elektrických rušňov a tankovanie nafty do motorových rušňov súkromným dopravcom, ktorí jej konkurovali
- ▶ *"Elektrické rušne, ktoré sú schopné prevádzky v podmienkach SR, má väčšinou k dispozícii len dominant, ktorý ich však svojim konkurentom nechcel predat' alebo prenajímať. Súkromí dopravcovia preto vo zvýšenej miere používali menej efektívne motorové rušne"*
- ▶ Dopravca tiež vo svojej sieti čerpacích staníc neumožňoval konkurentom tankovať naftu do motorových rušňov. „Zámerom bolo vytlačiť konkurentov z trhu. Správanie zvyšovalo náklady konkurenčným dopravcom. Dopravcovia tak nedokázali efektívne poskytovať svoje služby, razantnejšie sa presadiť na trhu, rásť a konkurovať dominantovi“

Ďakujem za pozornosť.

Jozef.Gasparik@fpedas.uniza.sk

Blaho.Peter@zsr.sk

Lumir.Peceny@fpedas.uniza.sk

